

Finantseerimisasutused

Downloaded 05.02.2026

Käsiraamatu uuendus 15.10.2024

Sisukord

Tegevusluba	3
<i>Taotlemine ja riigilõiv</i>	4
<i>Esitatavad andmed ja dokumendid</i>	4
<i>Nõuded taotlejale</i>	6
<i>Menetlustähtaeg</i>	7
<i>Tegevusloast keeldumine ja kehtetuks tunnistamine</i>	7

Tegevusluba

Finantsteenuste pakkumiseks annavad tegevuslube Rahapesu Andmebüroo ja Finantsinspeksioon. See eristus sõltub pakutavast teenusest, eriseaduste nõuetest ning väljakujunenud praktikast. Kui Te ei ole kindel, millise asutuse tegevusluba peate taotlema, siis tuleb pöörduda vastuse saamiseks Rahapesu Andmebüroo või Finantsinspeksiooni poole. Järgnev info võib olla abiks pädeva asutuse tuvastamisel.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (RahaPTS) § 70 lõike 1 punkti 1 kohaselt peab ettevõtjal olema tegevusluba finantseerimisasutusena tegutsemisel. RahaPTS § 6 lõike 2 kohaselt on finantseerimisasutus:

- valuutavahetusteenuse pakkuja;
- makseteenuse pakkuja makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse tähenduses, välja arvatud makse algatamise ja kontoteabe teenuse pakkuja;
- e-raha asutus makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse tähenduses;
- kindlustusandja kindlustustegevuse seaduse tähenduses (edaspidi kindlustusandja) ulatuses, milles ta pakub elukindlustusega seotud teenuseid, välja arvatud kogumispensionide seaduse tähenduses kohustusliku kogumispensionini kindlustuslepingutega seotud teenuseid;
- kindlustusmaakler kindlustustegevuse seaduse tähenduses (edaspidi kindlustusmaakler) ulatuses, milles ta tegeleb elukindlustuse turustamisega või pakub muid investeerimisega seotud teenuseid;
- fondivalitseja, välja arvatud kogumispensionide seaduse tähenduses kohustusliku pensionifondi valitsemisel, ja aktsiaseltsina asutatud investeerimisfond investeerimisfondide seaduse tähenduses;
- investeerimisühing väärtpaberituruse seaduse tähenduses;
- krediidiandja ja krediidivahendaja krediidiandjate ja -vahendajate seaduse (edaspidi KAVS) tähenduses;
- hoiu-laenuühistu hoiu-laenuühistu seaduse tähenduses;
- e-raha asutuse või makseteenuse pakkuja määratud keskne kontaktpunkt;
- muu finantseerimisasutus krediidiasutuste seaduse tähenduses;
- RahaPTS § 6 lõike 2 punktides 1–11 nimetatud isikust välisriigi teenusepakkuja Eesti äriregistrisse kantud filiaal.

Rahapesu Andmebüroo tegevusluba on vaja taotleda, kui on soov tegutseda:

- valuutavahetusteenuse pakkujana (füüsiliselt teenuse pakkumisel – muul juhul Finantsinspeksiooni luba)
- hoiu-laenuühistuna
- liisinguandjana (juriidilistele isikutele)
- laenuandjana (juriidilistele isikutele)
- tagatis – ja garantiitehingute teenuse pakkujana
- fondivalitsejana (kui see eeldab vaid registreerimist Finantsinspeksiooni kodulehel)
- muu finantseerimisasutusena

Finantsinspeksiooni tegevusluba on vaja taotleda, kui on soov tegutseda:

- krediidiandjana
- kredidivahendajana
- fondivalitsejana
- investeerimisühinguna
- kindlustusandjana
- makse- või e-raha asutusena

NB!

- Finantsinspeksiooni tegevusloata väikefondi valitsejad peavad taotlema RAB-i tegevusloa finantseerimisasutusena tegutsemiseks, kuivõrd tegemist on finantsteenusega, mille pakkumiseks ei ole väljastatud tegevusluba, mis on RahaPTS alusel kohustuslik.
- Füüsilised või juriidilised isikud, kelle majandus- või kutsetegevuseks on seaduse kohase ja sotsiaalsest eesmärgist lähtuva krediidi andmine piiratud isikute ringile ja seda turutingimustest madalama intressiga või muudel turul kehtivatest tingimustest soodsamatel tingimustel, eeldusel, et intressimäär ei ole kõrgem kui turu keskmine, peavad taotlema Rahapesu Andmebüroo tegevusloa finantseerimisasutusena tegutsemiseks (nt krediidi andmine ainult juriidilistele isikutele jne).
- Rahapesu Andmebüroo tegevusluba finantseerimisasutusena tegutsemiseks peab olema hoiu-laenuühistul, kellel on täidetud järgmised tingimused:
 - mitte ühegi hoiu-laenuühistu sõlmitava või vahendatava krediidilepingu krediidi kulukuse määr ei ületa krediidi andmise ajal Eesti Panga viimati avaldatud viimase kuue kuu keskmist krediidiasutuste poolt eraisikutele antud tarbimislaenude kulukuse määra;
 - hoiu-laenuühistu liikmete arv on väiksem kui 3000.
 - Juhul kui esineb kõrvalekaldumine nendest tingimustest, siis peab KAVS kohaselt hoiu-laenuühistu taotlema tegevusloa Finantsinspeksioonilt.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 10.01.2024

Taotlemine ja riigilõiv

Taotlemisega seotud info leiate [siit](#).

Riigilõivu tasumisega seotud info leiate [siit](#).

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 10.01.2024

Esitatavad andmed ja dokumendid

Finantseerimisasutusena tegutsemiseks vajava tegevusloa taotluse või tegevusloa muutmise taotluse menetlemise eelduseks on seadustes (RahaPTS-is ja MSÜS-is) nimetatud andmete ja dokumentide esitamine.

Esitatavad dokumendid ja andmed peavad kinnitama RAB-ile, et ettevõtja vastab finantseerimisasutusena tegutseja nõuetele. Tegevusloa taotluste lahendamise puhul on tegemist haldusmenetlusega ning **haldusmenetluse keel on eesti keel** (HMS § 20 lg 1). Tulenevalt eelnevast tuleb kõikide võõrkeelsete originaaldokumentide juurde esitada eestikeelse tõlkega dokumendid.

Finantseerimisasutusena tegutseja tegevusluba taotledes või tegevusluba muutes tuleb esitada järgnevad dokumendid ja andmed:

1. teenuse pakkumise **koha aadress**, sealhulgas **veebilehe aadress**;
2. teenuse pakkumise eest vastutava isiku nimi ja kontaktandmed kõigi punktis 1 nimetatud teenuse pakkumise kohtade kohta;
3. kui juriidilisest isikust ettevõtja ei ole registreeritud Eesti äriregistris, siis juriidilisest isikust ettevõtja omaniku nimi, registri- või isikukood, selle puudumise korral sünniaeg, asu- või sünnikoht ja elukoha aadress, tema tegeliku kasusaaja nimi, isikukood, selle puudumise korral sünniaeg, sünnikoht ja elukoha aadress;
4. juriidilisest isikust teenusepakkuja juhtorgani liikme ja prokuristi nimi, isikukood, selle puudumise korral sünniaeg, sünnikoht ning elukoha aadress, kui teenusepakkuja ei ole Eesti äriregistris registreeritud ettevõtja;
5. RahaPTS §-de 14 ja 15 kohaselt koostatud **protseduurireeglid ja sisekontrollieeskirjad** ning rahvusvahelise sanktsiooni seaduse §-s 20 loetletud erikohustustega isikute puhul **rahvusvahelise sanktsiooni seaduse § 23 kohaselt koostatud protseduurireeglid** ja nende täitmise kontrollimise kord;
6. RahaPTS § 17 kohaselt määratud kontaktisiku nimi, isikukood, selle puudumise korral sünniaeg, sünnikoht, kodakondsus, elukoha aadress, ametikoht ja kontaktandmed;
7. vastavalt rahvusvahelise sanktsiooni seaduse § 20 lõikele 3 ettevõtja määratud rahvusvahelise finantssanktsiooni rakendamise eest vastutava isiku nimi, isikukood, selle puudumise korral sünniaeg, sünnikoht, kodakondsus, elukoha aadress, ametikoht ja kontaktandmed;
8. kui ettevõtja, tema juhtorgani liige, prokurist, tegelik kasusaaja või omanik on **välisriigi kodanik**, välisriigis asutatud teenusepakkuja või kui ettevõtja on välisriigi teenusepakkuja, siis tema **päritoluriigi karistusregistri tõend** või pädeva kohtu- või haldusorgani väljastatud samaväärne dokument, mis tõendab karistuse puudumist riigivõimuvastase või rahapesualase süüteo või muu tahtlikult toimepandud kuriteo eest, mille väljastamisest **ei ole möödunud rohkem kui kolm kuud** ning mis on notariaalselt või sellega võrdsustatud korras kinnitatud ja legaliseeritud või kinnitatud legaliseerimist asendava tunnistusega (apostilliga), kui välislepingust ei tulene teisiti;
9. kui ettevõtja, tema juhtorgani liige, prokurist, tegelik kasusaaja või füüsilisest isikust omanik on välisriigi kodanik, siis kõikide kodakondsusjärgsete riikide kohta isikut tõendavate dokumentide koopiad ja punktis 8 nimetatud karistuse puudumist tõendavad dokumendid;
10. ettevõtja juhtorgani liikme ja prokuristi kohta dokumendid, mis sisaldavad **haridustaset**, töö- ja

ametikohtade täielikku loetelu ning juhtorgani liikme puhul ka vastutusvaldkonda, samuti dokumendid, mida taotleja peab oluliseks esitada, et tõendada juhtorgani liikme või prokuristi usaldusväärsust ning asjaolu, et taotlejal on korrektne ärialane maine. NB! Haridust tõendavad dokumendid (diplom) tuleb esitada koos tegevusloa taotlusega;

11. ettevõtja nimel peetavate **maksekontode loetelu** koos iga maksekonto kordumatu tunnuse ja kontopidaja nimega; NB! Kõik peetavad maksekontod tuleb esitada tegevusloa taotlusega majandustegevuse registri keskkonnas, millele peab juurde lisama krediidasutuse, e-raha asutuse või makseasutuse õiendi tõestamiseks maksekonto olemasolu;
12. info, **millist finantsteenust osutama hakatakse** (RahaPTS § 70 lg-s 4). Teenust kirjeldav dokument peab üksikasjalikult selgitama planeeritava teenuse sisu kirjeldust.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 10.01.2024

Nõuded taotlejale

Finantseerimisasutusena tegutseja peab tegevusloa saamiseks vastama RahaPTS § 72 lg 1 p-des 1-3 ja lg-s 2 nimetatud kontrollieseme asjaoludele.

Rahapesu Andmebüroo hakkab hindama kontrollieseme asjaolusid (nõuded taotlejale) alles siis kui kõik RahaPTS §-is 70 nimetatud andmed ja dokumendid (esitatavad andmed ja dokumendid) on nõuetekohaselt ja korrektselt esitatud vastavalt seaduses sätestatule.

Kehtivate karistuste puudumise nõue

Tulenevalt RahaPTS § 72 lg 1 p-ist 1 peab ettevõttel, tema juhtorgani liikmel, prokuristil, tegelikul kasusaajal ja omanikul **puuduma kehtiv karistus** riigivõimuvastase või rahapesualase süüteo või muu tahtlikult toimepandud kuriteo eest.

Kui ettevõtjal on tütarettevõtja, kelle tegevuseks soovitakse kasutada ettevõtja nimele taotletavat tegevusluba, peab ka tütarettevõtja vastama nimetatud nõudele.

Korrektnen ärialane maine

Tulenevalt RahaPTS § 72 lg 1 p-ist 1¹ **peab** ettevõttel, tema juhtorgani liikmel, prokuristil, tegelikul kasusaajal ja omanikul **olema korrektne ärialane maine**. Korrektse ärialase maine olemasolu hindab tegevusloa andja, võttes arvesse isiku varasemat tegevust ja sellega seotud asjaolusid. Korrektse ärialase maine olemasolu eeldatakse, kui puuduvad seda kahtluse alla seadvad asjaolud.

RahaPTS § 72 lg 2 kohaselt **isikul ei ole korrektset ärialast mainet**, kui Rahapesu Andmebüroo on tuvastanud asjaolud, mis seavad kahtluse alla selle olemasolu või kinnitavad selle puudumist. Isiku

ärialane maine ei ole korrektne muu hulgas, kui:

- 1) tema tegevus või tegevusetus on kaasa toonud ettevõtja või muu finantsjärelevalve alla kuuluva isiku pankroti või tegevusloa kehtetuks tunnistamise finantsjärelevalve asutuse algatusel;
- 2) ta on pannud toime esimese astme kuriteo;
- 3) tema suhtes on kohus vastavalt karistusseadustiku §-le 49 kohaldanud tegutsemiskeeldu või §-le 49¹ ettevõtluskeeldu, samuti kui tema suhtes kehtib ärikeeld või teataval erialal või ametikohal töötamise keeld või teda on karistatud sellise keelu rikkumise eest;
- 4) ta ei ole suuteline korraldama ettevõtja tegevust selliselt, et investorite ja klientide huvid oleksid piisavalt kaitstud;
- 5) ta on esitanud Rahapesu Andmebüroole valeinformatsiooni või jätnud olulise informatsiooni esitamata;
- 6) teda on karistatud majanduslase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo eest või terrorikuriteo või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise eest ja vastavad karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud või tema suhtes on kohaldatud rahvusvahelist sanktsiooni.

RahaPTS § 72 lõikes 2 olev loetelu ei ole suletud loetelu, mis tähendab seda, et korrektset ärialast mainet võivad mõjutada ka sellised asjaolud, mis ei ole RahaPTS § 72 lg-s 2 nimetatud.

Nõuded kontaktisikule

RahaPTS § 17 kohaselt määratud kontaktisik vastab seaduses sätestatud nõuetele. Kontaktisikuks võib määrata üksnes isiku, kellel on **kontaktisiku ülesannete täitmiseks vajalik haridus, kutsealane sobivus, vajalikud võimed, isikuomadused ja kogemused ning laitmatu maine**. Kontaktisiku määramine kooskõlastatakse Rahapesu Andmebürooga.

Kui ettevõtjal on tütarettvõtja, kelle tegevuseks soovitakse kasutada ettevõtja nimele taotletavat tegevusluba, peab ka tütarettvõtja vastama nimetatud nõudele.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 10.01.2024

Menetlustähtaeg

Menetlustähtaegade kohta leiate info [SIIT](#).

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 10.01.2024

Tegevusloast keeldumine ja kehtetuks tunnistamine

Kui ettevõtja ei vasta RahaPTS-is sätestatud kohustuslikele kontrollieseme asjaoludele (nõuded taotlejale), on RAB-il kohustus, tuginedes MSÜS § 25 lg 1 ps 2 sätestatutele, keelduda tegevusloa andmisest või tegevusloa muutmisest.

Keeldumise alused:

1. ettevõtja suhtes **kehtib** asjaomasel tegevusalal **kohtuotsusega kohaldatud või seadusest tulenev majandustegevuse keeld**;
2. ettevõtja või tema majandustegevus **ei vasta** ühele või enamale tegevusloa **kontrollieseme asjaolule (vt nõuded taotlejale)**;
3. ilmneb, et teenusepakkuja on tegevusloa taotlemisel tahtlikult esitanud **valeandmeid**, mis mõjutasid loa andmist ning mille esitamata jätmise korral oleks pidanud tegevusloa andmisest keelduma.

Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

Tegevusluba tunnistatakse kehtetuks (MSÜS § 37 lg 1 ja 2 ja RahaPTS § 75 lg 1) kui:

1. ilmneb, et teenusepakkuja on tegevusloa taotlemisel tahtlikult esitanud **valeandmeid**, mis mõjutasid loa andmist ning mille esitamata jätmise korral oleks pidanud tegevusloa andmisest keelduma;
2. teenusepakkuja **loobub majandustegevusest** (majandustegevusest täielikult loobunuks loetakse ka ettevõtja, kes ei ole täitnud seaduses sätestatud majandusaasta aruande esitamise kohustust kuue kuu möödumisel selle kohustuse täitmise tähtaja lõppemisest arvates). Majandustegevusest loobunuks loetakse ka ettevõtja, kes ei edasta iga-aastast nõutavat kinnitust selle kohta, et on teavitanud Rahapesu Andmebürood kõigist tegevusloa tingimuste muudatustest;
3. ettevõtja suhtes asjaomasel tegevusalal kohtuotsusega kohaldatud või seadusest tuleneva asjaomase **majandustegevuse keelu**, välja arvatud MSÜS alusel kohaldatud majandustegevuse keelu kehtimine;
4. ettevõtjale on andnud tegevusloa **Finantsinspektsioon**;
5. ettevõtja **korduvalt ei täida järelevalveasutuse ettekirjutusi**, seejuures korduvalt mittetäitmine on ka juba kahe ettekirjutuse täitmata jätmine ning seda hinnatakse proportsionaalselt ettevõtte tegevusala, tehtud ettekirjutuste aluste ning olulisusega;
6. ettevõtja ei vasta kehtivatele tegevusloa andmise tingimustele ja mittevastavust ei ole kõrvaldatud selleks ettekirjutusega antud tähtaja jooksul.
7. ettevõtja **ei ole** taotletud tegevusalal **tegutsema asunud kuue kuu jooksul** loa väljastamisest arvates (MSÜS § 34 lõike 5 alusel ei välista majandustegevusest loobumise õigus ettevõtja seadusest, haldusaktist või lepingust tulenevat kohustust majandustegevust jätkata, samuti ei loeta nimetatud jätkamise kohustuse olemasolu korral ettevõtjat majandustegevusest loobunuks, seega isegi kui ettevõtte loobub ajutiselt majandustegevusest, siis see ei peata kohustust asuda kuue kuu jooksul tegutsema taotletud tegevusalal);
8. ettevõtja **ei ole** majandustegevust teostanud **kahe aasta jooksul** arvates tegevusloa väljastamisest;
9. **rikutakse oluliselt tegevusloa kontrolliesemesse kuuluvat majandustegevuse nõudeid** või

tegevusloa kõrvaltingimusi (ehk ettevõtte ei vasta enam tegevusloa kontrollieseme asjaoludele RahaPTS § 72 alusel);

10. tegevusloaga lubatud tegevusega **tekib avalikule korrale oluline kahju või oht**, mis ei eksisteerinud või ei olnud teada tegevusloa andmise ajal ja mis kaalub üles ettevõtja huvi tegevust jätkata ning mida ei ole võimalik kõrvaldada tegevusloa muutmisega.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 10.01.2024